

Gemeente Leusden

VOORSTEL AAN DE RAADSWERKGROEP OMGEVINGSWET

Aan	: Raadswerkgroep Omgevingswet, ter bespreking 18 maart 2021
Van	: Joost Hogeland
Datum	: 26 februari 2021
Betreft	: Contouren participatiebeleid

Voorstel

Aan de raadswerkgroep worden de volgende bespreekpunten voorgesteld:

1. Wat is de mening van de raadswerkgroep over het voorgestelde doel van het participatiebeleid?
2. Wat is de mening van de raadswerkgroep over de voorgestelde uitgangspunten van het participatiebeleid?

Inleiding

In maart 2011 is voor laatst onder de noemer 'Inwonerparticipatie in Leusden' beleid rondom inwonerparticipatie vastgesteld. Dat beleid is daarna in 2014 onderzocht door de Rekenkamercommissie. Dit resulteerde in zes aanbevelingen. In december 2014 besloot de raad deze aanbevelingen over te nemen. Ondanks dat er met de aanbevelingen aan de slag is gegaan heeft dat niet geleid tot nieuw beleid.

De komst van de Omgevingswet vraagt echter wel om nieuw participatiebeleid. De wet is namelijk meer dan een verandering van regelgeving. De wet vraagt een manier van werken waarbij de gemeente wensen uit de samenleving begeleidt en uitgaat van samenwerking met betrokken partijen.

Daarbij zijn ook de volgende ontwikkelingen van belang:

- De ervaring leert dat mensen invloed op hun leefomgeving willen. Het gebeurt meer ad-hoc, afhankelijk van wat speelt.
- Er is meer aandacht voor initiatieven uit de samenleving. Mensen organiseren, beheren, steken de handen uit de mouwen voor de publieke zaak.
- Soms nemen (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten over als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan.
- De samenleving verwacht een overheid die eerlijk is en begripvol, die communiceert en handelt met een menselijke maat. Vooral inwoners met minder opleiding hebben het gevoel het contact met de overheid te verliezen.

Doel participatiebeleid

De praktijk in de gemeente Leusden wijst uit dat bij veel projecten achteraf de conclusie wordt getrokken dat de participatie (en communicatie) beter had gemoeten. Dit zonder dat er vooraf duidelijke afspraken over waren gemaakt. Ergo: is er behoefte aan participatiebeleid, een aanpak

waardoor er vooraf meer duidelijkheid komt bij alle betrokkenen. Daarbij is ook gebleken dat er niet één wijze van participatie is: participatie is en vereist maatwerk.

Het doel van het participatiebeleid is dan ook als volgt te verwoorden:

De gemeente past een eenduidige werkwijze toe bij het ontwerpen van participatieprocessen, waarbij maatwerk per situatie gewaarborgd blijft.

Met eenduidig werkwijze wordt hier duidelijkheid bedoeld over de wijze waarop de gemeente met participatie omgaat. Deelnemers aan participatietrajecten moeten weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten. Het uitgangspunt blijft daarbij dat ieder participatietraject maatwerk is. Het ontwerp en de uitvoering hangen af van veel factoren, zoals het onderwerp waar het over gaat, wie betrokken zijn, de impact op de samenleving, de ruimte die er voor participatie is, de tijd en het geld die ervoor nodig zijn.

Om participatie goed vorm te kunnen geven is praktisch onderscheid te maken tussen burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Bij burgerparticipatie participeren inwoners, ondernemers en/of instellingen in een initiatief van de overheid. Bij overheidsparticipatie is sprake van een omgekeerde samenwerking: de overheid participeert in bestaande initiatieven van burgers, geeft deze de ruimte en verbindt deze waar mogelijk met elkaar.

Tenslotte constateren we in de praktijk dat er behoefte is om te leren van participatietrajecten zodat we volgende trajecten steeds beter vorm kunnen geven.

THiNK-tooling

Het vraagstuk van participatie en maatwerk speelt bij veel gemeenten. Vandaar dat de Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten (VPNG) onder de noemer 'THiNK' een tool heeft ontwikkeld waarin de kennis over participatie van 180 gemeenten is gebundeld. Het biedt antwoord op drie kernvragen:

1. Hoe kun je maatwerk bieden qua participatie en toch consistent zijn?
2. Hoe kun je een participatiekader maken?
3. Welke participatie tool past het beste bij een concrete participatie stap?

In de gemeente Leusden is bij de kaders voor het project Mastenbroek 2 voor het eerst ervaring opgedaan met de 'THiNK'-tooling'. De uitkomsten van het gebruik van de THiNK-tooling zijn integraal onderdeel geworden van het raadsbesluit. De tooling past perfect bij het eerder genoemde doel van het participatiebeleid.

Uitgangspunten voor participatietrajecten

Voorgaande maakt dat we in Leusden de volgende uitgangspunten voor participatietrajecten hanteren.

1. Participatie is maatwerk

Het doel van een participatietraject en de inrichting van het proces zijn afhankelijk van veel factoren, zoals het onderwerp waarover het gaat, wie betrokken zijn, de impact op de samenleving, de ruimte die er voor participatie is, de tijd en het geld die ervoor nodig zijn. Ook kan de aanpak per fase van een traject verschillen, waardoor het van belang is in iedere fase opnieuw een afweging voor participatie te maken. We gebruiken de THiNK-tooling van de Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten (VPNG) om te bepalen of participatie zinvol is (<https://www.vpng.nl/think/>) en vervolgens voor de kadering, en de aanpak ervan.

2. We hebben oog voor diversiteit van belangen

We stemmen, via de THiNK-tooling, onze aanpak af op de betrokkenen bij een traject binnen de gegeven kaders. We doen extra ons best om ook die groepen te bereiken die minder vaak meedoen.

In ieder traject is het van belang betrokkenen en belangen in kaart te hebben. Daar waar dat niet lukt, houden we daar rekening mee en maken dit ook duidelijk.

3. Evalueren van participatietrajecten

Bij het afsluiten van een participatietraject evalueren we proces en resultaat - zoveel als mogelijk - met alle deelnemers (of een vertegenwoordiging daarvan) om ervan te leren voor volgende trajecten. We delen successen en leerpunten. Zo leren we en kunnen we toekomstige trajecten steeds beter vorm geven.